

Warszawa, 02. 04. 2025 r.

**Pan Prezydent RP Andrzej Duda, Pan Premier RP Donald Tusk,
Pani Minister Klimatu i Środowiska Paulina Hennig-Kloska,
Parlamentarzystki i Parlamentarzyści,
Kandydaci i Kandydatki na urząd Prezydenta RP**

Apel o poparcie dla powołania przed 2027 rokiem nowych Rezerwatów Przyrody na terenie Lasów Państwowych

Zwracamy się do Państwa o wsparcie i patronat nad objęciem ochroną najcenniejszych przyrodniczo i kulturowo obszarów Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych w formie rezerwatów. Według naszych obliczeń powołanie wszystkich proponowanych w „shadow list” przez naukowców i organizacje społeczne rezerwatów obejmie zaledwie 0,92% całej powierzchni Lasów Państwowych.

To niewielka, ale bardzo istotna część z 20 % lasów zadeklarowanych przez koalicję rządząca do wyłączenia z gospodarowania. Uważamy, że przy pracach nad weryfikacją i wytyczeniem rezerwatów winni pracować niezależni naukowcy i przedstawiciele organizacji pozarządowych obok pracowników RDOS i PGL LP.

Aby nie dochodziło do degradacji proponowanych rezerwatów – najcenniejszych siedlisk i lasów – zwracamy się do Państwa z apelem o pełne poparcie dla decyzji Ministerstwa Klimatu i Środowiska z dnia 10 stycznia 2025 r. (DLŁ-WGL.0335.3.2025.ŁP), która wstrzymuje cięcia w projektowanych i proponowanych do utworzenia rezerwach przyrody oraz proponowanych do powiększenia już istniejących, zgodnych z kryteriami przyjętymi w „Wytycznych i Rekomendacjach Ogólnopolskiej Narady o Lasach”. Ta decyzja ma kluczowe znaczenie dla przyszłości polskiej przyrody, a jej realizacja jest niezbędna dla zapewnienia właściwej ochrony najcenniejszych fragmentów naszego narodowego dziedzictwa przyrodniczego.

Uzasadnienie

Chroniona odpowiednio przyroda stanowi wyjątkowe dobro narodowe, którego znaczenie jest wysoko cenione i uznawane przez Polki i Polaków. Choć historycznie Polska była jednym z prekursorów nowoczesnej ochrony przyrody, to obecnie zakres tej ochrony jest – w porównaniu do innych krajów – daleko mniejszy i niewystarczający. Powierzchnia istniejących rezerwatów to zaledwie 0,5% powierzchni kraju. Celem jest zwiększenie jej do 1,0%, przy czym jedynie w połowie chodzi o rezerваты leśne.

Przyroda, którą zadaniem Państwa Polskiego jest chronić, a nie tylko eksploatować, jest dziedzictwem nas wszystkich. Decyzje o tworzeniu nowych rezerwatów mają charakter patriotyczny – są wyrazem naszej odpowiedzialności za przyszłe pokolenia. Takie inicjatywy były nie tylko elementem ochrony przyrody, ale także świadectwem szacunku do ojczystej ziemi.

Dziś, podobnie jak przed laty, działamy wspólnie na rzecz ochrony tego, co najcenniejsze. Społeczeństwo zmienia się, nasza relacja z przyrodą się rozwija (od pandemii w tempie skokowym), a potrzeba tworzenia nowych i większych rezerwatów staje się dziś paląca. W dobie kryzysów klimatycznego i bioróżnorodności, obszary chronione stają się obowiązkowym elementem działań na rzecz poprawy jakości życia pokolenia naszych i Państwa dzieci i wnuków.

Propozycje rezerwatów przyrody zebrane w bazie danych – „liście shadow” – przez Klub Przyrodników i jedenaście współpracujących organizacji społecznych to zgłoszone dotychczas propozycje ekspertów, zarówno publikowane, jak i zawarte w różnego rodzaju dokumentacjach i inwentaryzacjach. Zostały one zweryfikowane przez koordynatorów regionalnych tego przedsięwzięcia pod kątem kryteriów z ustawy o ochronie przyrody (art. 13.1), tj. szczególnych wartości przyrodniczych, naukowych, kulturowych i krajobrazowych. Są stopniowo weryfikowane także w terenie. Docelowa sieć rezerwatów powinna stanowić kręgosłup naszej narodowej polityki ochrony przyrody.

Podkreślamy, że proponowane rezerваты wpisują się w zapisy umowy koalicyjnej rządu z 2023 roku, w której obiecano Polkom i Polakom ochronę 20% najcenniejszych obszarów leśnych przed wycinką. Działania te stanowią logiczną kontynuację polityki ochrony przyrody, niezbędnej ze względu na rosnącą presję na środowisko naturalne.

Od rozpoczęcia kadencji rządu Koalicji 15 października do dzisiaj utworzono na terenach leśnych kilkadziesiąt rezerwatów o łącznej powierzchni ok. 5400 ha, które zajmują zaledwie 0,8 promila lasów zarządzanych przez Lasy Państwowe. Ta powierzchnia musi się stanowczo zwiększyć, a procesowi tworzenia nowych rezerwatów musi zostać nadany najwyższy priorytet. Apelujemy o poważne potraktowanie złożonych społeczeństwu obietnic. Domagamy się uznania pracy, którą wykonał Klub Przyrodników i którą nadal wykonują organizacje pozarządowe, wyręczając Państwo Polskie z obowiązków jemu przynależnych.

Ochrona lasów jest kluczowa nie tylko z punktu widzenia bioróżnorodności, ale także w kontekście zapewnienia czystości i dostępności wody pitnej. Lasy pełnią niezwykle ważną rolę w obiegu wody w przyrodzie – zatrzymują wodę deszczową, zapewniają jej filtrowanie oraz regulują (spowalniają) jej przepływ do rzek, jezior i źródeł wód gruntowych. Bez odpowiedniej ochrony lasów, szczególnie w kontekście zmian klimatycznych i intensyfikacji działalności gospodarczej, grozi nam nie tylko utrata cennych ekosystemów, ale także pogorszenie jakości wody pitnej, która jest podstawą zdrowia ludzi i zwierząt. Woda, której używamy do picia, gotowania i innych codziennych czynności, pochodzi w dużej mierze z naturalnych ekosystemów leśnych. Ochrona rezerwatów przyrody, a w szczególności lasów, jest więc nie tylko wyrazem dbałości o nasze dziedzictwo przyrodnicze, ale także o nasze zdrowie i bezpieczeństwo w perspektywie długoterminowej.

Inicjatywa Klubu Przyrodników „Rezerваты przyrody – czas na comeback!” spotkała się z ogromnym poparciem ze strony organizacji przyrodniczych, środowisk naukowych i społeczników, którzy dostrzegają wagę ochrony tych cennych obszarów. Nie wolno Państwu Polskiemu zmarnować tego potencjału i ignorować głosu obywaterek i obywateli, którzy angażują się w ochronę naszej przyrody.

Z tego względu apelujemy o pełne poparcie decyzji Ministerstwa Klimatu i Środowiska wstrzymującej cięcia w projektowanych i proponowanych do utworzenia rezerwach przyrody oraz proponowanych do powiększenia już istniejących, konieczności jej wdrożenia oraz o dalszą współpracę w zakresie waloryzacji wszystkich propozycji rezerwatów. Jednocześnie podkreślamy, że w procesie weryfikacji rezerwatów musi być włączona strona społeczna, która w wielu przypadkach stanowi wnioskodawców utworzenia nowych rezerwatów. Organizacje społeczne są gotowe wziąć udział w analizach i uczestniczyć w procesie waloryzacji.

Z wyrazami szacunku

1. Klub Przyrodników
2. Fundacja Alarm dla Klimatu
3. Fundacja Greenpeace Polska
4. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
5. Pracownia na rzecz Wszystkich Istot
6. Fundacja Szkatułka
7. Stowarzyszenie Polska 2050
8. Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA
9. Fundacja FOTA4Climate
10. Koło Piaseczno Zieloni
11. Fundacja Lasy i Obywatele
12. Izabella Górzyńska, radna Rady Miejskiej w Piasecznie
13. Stowarzyszenie Atmosfera
14. Stowarzyszenie Olszówka

15. Inicjatywa "Las Wokół Miast" Bielsko-Biała
16. Porozumienie Inicjatyw Lasów Chojnowskich
17. Inicjatywa Wrocławska Przyroda
18. Inicjatywa SupraśLAS Chrońmy Puszcę Knyszyńską
19. Stowarzyszenie Prawo do Przyrody
20. Stowarzyszenie Leśne Sprawy
21. Stowarzyszenie Harcerski Ruch Ochrony Środowiska im. Św. Franciszka z Asyżu
22. Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka
23. Stowarzyszenie Koalicja ZaZieleń Poznań
24. Koalicja Las Jest Nasz Pomorze Gdańskie
25. Stowarzyszenie MODrzew - Monitoring Obywatelski Drzew
26. Stowarzyszenie Dziki Buk
27. Fundacja Fidelis Siluas
28. Towarzystwo Przyjaciół Szumina
29. Inicjatywa Społeczna na Rzecz Prażmowskich Drzew
30. Inicjatywa Społeczna Nie dla CPK w całej Polsce
31. Porozumienie Inicjatyw Zielony Pierścień Warszawy
32. Fundacja To Mój Patyk
33. Fundacja WWF Polska
34. Opolskie Towarzystwo Przyrodnicze
35. Biłgoraj broni swojego lasu
36. Przyjaciele Puszczy Darżlubskiej
37. Zielona Gmina Wilkowiec
38. Aleksandra Gosk Rada Miasta Sopotu
39. Inicjatywa Leśna Utrata
40. Małgorzata Wójcik Rada miasta Gdyni
41. Fundacja Leśni Agronaucci
42. Jacek Fołta, Radosław Smilgin, Agata Niechoćko, Michał Smolarek radni dzielnicy Wyspa Sobieszewska w Gdańsku
43. Drużyna Pierścienicy
44. Sylwia Kulińska - Inicjatywa na Rzecz Lasów Mysłowickich
45. Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Lasów i Zwierząt „Duchy Lasu”
46. Stowarzyszenie Nasza Ziemia Mysłowice
47. Wioletta Tomala-Kania - Stowarzyszenie Zielone Jaworzno
48. Stowarzyszenie MULTIFORM
49. Inicjatywa Struga Wawerska
50. Stowarzyszenie Akcja Ratunkowa dla Krakowa
51. Społeczni Opiekunowie Drzew Toruń
52. Stowarzyszenie Nasze Miejsce na Ziemi Zielony Kąt Toruń
53. Inicjatywa Dzikie Karpaty
54. Stowarzyszenie Żywica
55. Grupa Las Wiączyński
56. O'Rety - Fundacja Promująca Aktywność
57. Spółdzielnia Leśnych Praktyków Waldpark
58. Wspólny Las
59. Ratujmy Kleszczowskie wąwozy Zabrze-Rokitnica
60. Rybnickie Drzewa - grupa nieformalna
61. Stowarzyszenie Okolica

62. Fundacja Siła Lasu
63. Natural Forest Foundation
64. Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne
65. Fundacja Wilk i Inni Mieszkańcy Lasu
66. Stowarzyszenie "Bryza" Gdynia
67. Fundacja MI-RO-RO
68. Stowarzyszenie Nasz Las Tulecki
69. Mała Wspólnota. Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego
70. Fundacja The Climate Lab
71. Eko-Logiczna Lubelszczyzna
72. Mieszkańcy Skrzynek w obronie lasów na Ozie Mosińsko-Bukowskim
73. Tomasz Strug, Przewodniczący Zarządu Dzielnicy Oliwa
74. Lasy Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Mielno
75. Podkarpackie Towarzystwo Przyrodników
76. Fundacja ToPole
77. Stowarzyszenie Doliny - Radocyna, Czarne, Nieznajowa, Długie, Lipne
78. Fundacja Wspierania Bioróżnorodności HORB
79. Fundacja Aeris Futuro
80. Fundacja Dla Biebrzy
81. Stowarzyszenie na Rzecz Praworządności i Ochrony Środowiska
82. Ratujmy Las Mokrzański
83. Fundacja Nowa Obecność